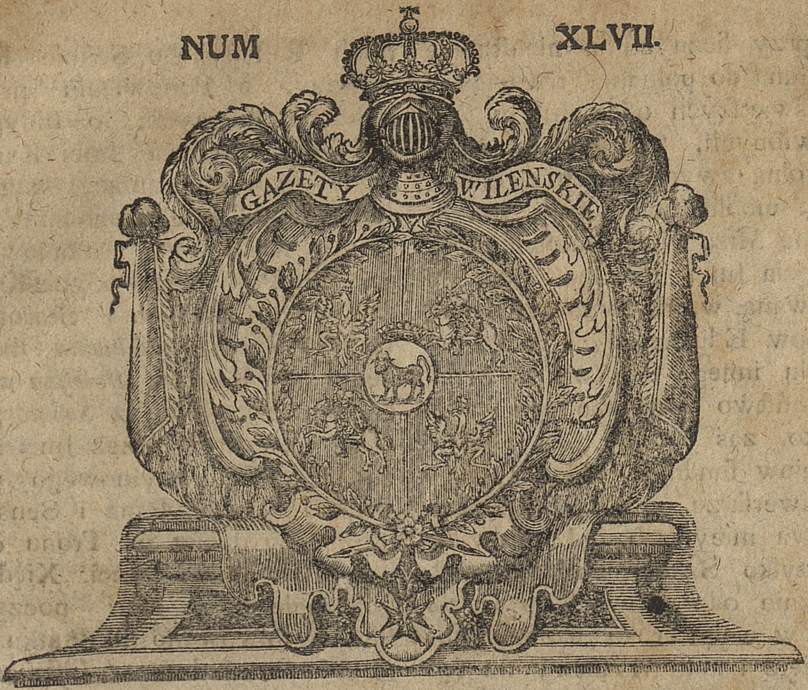
NUM XLVII.

w SOBOTĘ DNIA 18. LISTOPADA ROKU 1780.

Z LITWY.

Z Wilna dnia 18. Liſtopada

W przeſzłą Srzodę to ieſt dnia 15. tego mieſiąca, iako na terminie podług prawa przypadaiącym Trybunał Głowny Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego Sądy ſwoie zwyczaynym obrządkiem reaſſumował.

Z POLSKI.

Z Warſzawy dnia 8. Liſtopada.

Doroczne dziękczynienie Naywyżſzemu Panu, za zachowanie Króla Jmci P. N. Mił: dnia 4. tego Mieſiąca w tuteyſzey Kollegiacie oddawane było, w przytomności tegoż Nayiaśnieyſzego Pana i licznego pod teraznieyſzy Seym Państwa. Uroczyſtą Wotywę miał J. X. *Oſſoliński* Biſkup *Kiiowſki*, po którey naſtąpiło *Te Deum Laudamus.*

Z Uſtanowienia Prześwietney Komiſſyi Edukacyiney, przykładne dnia dziſieyſzego w Kościele *Po-Jezuickim* odprawiłoſię nabożeńſtwo za Dobrodzieiow funduſzu edukacyinego: któ-

re przy licznych a nieuſtannie od rana do południa trwaiących nayświętſzych ofiarach; po odprawionych, przez młodzież Szkolną zwyczaynych za Zmarłych modlitwach, było zakończone Mſzą wielką żałobną przez Xżęcia Jmci Biſkupa *Płockiego* ſpiewaną, w przytomności Komiſarzow Edukacyinych, iako też wielu innego Państwa, na to nabożeńſtwo zaproſzonego. Nietylko zaś takowe za Dobrodzieiow funduſzu Edukacyinego anniwerſarze, po wſzyſtkich Króleſtwa mieyſcach, gdziekolwiekſię tylko Szkoły znayduią, rokrocznie odprawowaćſię będą; ale też w ciągu roku liczne Mſze Swięte i inne Modlitwy na tęż intencyą czynićſię nie przeſtaną. Do czego dokłane rozrządzenie Prześwietney Komiſſyi Edukacyiney w krótce naſtąpi, rozciągaiąceſię do tych wſzyſtkich, którzy iakimkolwiek ſpoſobem z funduſzu Edukacyinego korzyść donoſzą.

Między różnemi do uwagi podawanemi na przeſzło-ſobotniey *Seſſyi* materyami, uchwalono Proiekta o Woyſku, Wexlach, i Proiekt o Uwolnieniu od rigoru Dekretu Urodzonego *Chmielewſkiego* Namieſtnika Kawaleryi Narodowey.

W poniedziałek zaś po przyiętych iednomyślnie Proiektach o Warunku Staroſtw dożywotnich Poſſeſſyi, o Szkole Rycerſkiey, o Ponowieniu praw zbytki tamuiących, o Indygenacie dla Xiążęcia Jmci Karola de *Ligne*, o Deklaracyi względem Kommiſſyi do Ekonomii W. X. Lit: w Roku 1775. uſtanowioney, i o Pozwoleniu użycia Konſenſow do uſtąpienia Staroſtw Urodzonemu *Kraſińſkiemu* Oboźnemu W. K. *Izba Poſelſka* wieczorem złączyłaſię z *Senatorſką* przy zwykłym przez Jmci Pana Marſzałka Seymowego powitaniu Nayiaś: Pana i Senatu, oraz przy daney od Tronu odpowiedzi przez Jmci Xiędza Podkanclerzego Kor: poczym Seſſyą ſolwowano do Piątku.

Z Warſzawy dnia 11. Liſtopada.

Dnia zawczorayſzego, po zwykłym przez Imci Pana Marſzałka Seymowego Seſſyi zagaieniu, Jmć Pan Sekretaz Seymowy czytał Konſtytuce; których gdy większą połowę aż do Konſtytucyi pod tytułem *Satysfakcya Xiążętom Radziwiłłom*, przeczytał, przyſtąpiło *Miniſterium* do Tronu; gdzie Xiąże Jmć *Prymas*, dla ſłabości zdrowia pierwſzy raz na Seſſyi znayduiącyſię, wykonał przyſięgę na Konſyliaraza *Rady Nieuſtaiącey:* po czym Seſſyą ſolwowano na dzień dziſieyſzy, którego zatym po zagaieniu Seſſyi Przeczytano reſztę Konſtytucyi; i tak Seym terazniey ſzy ſzczęśliwie

doszedł, i śpiewaniem zwyczaynym Hymnu *Te DEUM, Laudamus* przez Jmci Xiędza *Ossolińskiego* Biskupa *Kiiowskiego* iest zakończony.

Z FRANCYI

Z Paryża dnia 13. Października.

Z wielkim zadziwieniem teraz właśnie dowiaduiemysię, iż dnia dzisieyszego o godzinie 2. po południu, nim Dwór wyiechał do *Marli,* J. Pan *Amelot* oddał Jmci Panu de *Sartine* Ministrowi Departamentu Morskiego List Królewski, w którym Król Jmć podziękował temuż Ministrowi za iego Urząd i usługi; na mieysce którego ma być naznaczony Margraf de *Castries.*

Z Paryża dnia 17. Pazdziernika.

Okoliczności złożenia Jmć Pana de *Sartine* z urzędu Sekretazra Stanu w Departamencie morskim, tym godnieyszemi zdaiąsię wiadomości publiczney, że i Ministerium nasze od początku Panowania teraznieyszego nie odmiennie zawsze trwało, i świeżo złożony Minister do tak wielkiey potęgi siłę naszą morską z zadziwieniem całey *Europy* przyprowadził, iakiey ieszcze nigdy Królewstwo nasze nie miało. Oddany mu był w przeszły piątek między godz: 2, i 3. po południu List Królewski przez Jmci J. P. *Amelot* w tym właśnie czasie, kiedy dawał audyencye, i iuż miał siadać z zaproszonemi gośćmi do stołu; zkąd w nosić należy, iż się bynaymniey tey odmiany nie spodziewał. Przyczyną iey nayprawdziwszą, nie iest Dwór *Hiszpański,* iak niektórzy mniemali, ale zaszłe między Jmcią P. *Neckierem* Ministrem Skarbowym, i Jmć Panem de *Sartine* trudności względem niezmiernych wydatkow Departamentu morskiego; z których iak pierwszy w pomnożeniu skarbu, tak drugi szukał dobra powszechnego w powiększeniu siły i potęgi Narodu. Dla słabości Hrabiego de *Maurepas* J.P. *Necker* dwa czyli trzy razy sam ieden z Królem Jmcią pracował; i na tych Konferencyach miał przełożyć dzieiące się w Skarbie nieporządki z przyczyny Jmci Pana de *Sartine:* dla czego na tychże Konferencyach złożenie iego było ustanowione. J.Pan. de *Sartine* dał przytym niedawno szczególną pobudkę do żalenia się na siebie, a ta iest, iż odwlekał zapłacenie Wexlow na 15. Milionow, które u Osad były zaciągnione. Nie przestrzegłszy o tym J. Pana *Neckera,* który nie był w stanie wypłacenia tego długu, Jmć Pan de *Sartine* wzioł to był na siebie, i zlecił Panu de *Sainte-James* Podskarbiemu Generalnemu w Morskim Departamencie,

zaciągnąć potrzebną na to Summę, co też on iuż był rozpoczoł; ale ta rzecz ciągneła za sobą tę nieprzyzwoitość, iż Jmci Panu de *Sartine*, tak iak żadnemu Ministrowi, nie wolno było od siebie długow iakich zaciągać. Rozumieią zatym, iż tek ostatni postępek, ieżeli nie był przyczyną, tedy przynaymniey przybliżeniem tey niełaski. Nowy Minister tegoż Departamentu J. Pan Margraf de *Castries* iest wielkim przyiacielem J. Pana *Neckera*; i na pytanie Króla Jmci kogoby sądził za nayzdatnieyszego do zastąpienia mieysca J. Pana de *Sartine*, J. Pan *Necker* podał pomienionego Margrafa. Obranie to podobało się barzo Hrabiemu de *Maurepas* i oświadczył wielkie ztąd swe ukontentowanie, gdy Król Jmć przyiechał do niego w przeszły czwartek, i przez 5. kwadransow u niego się zabawił. Co zaś do J. Pana de *Sartine* przyioł on tę odmianę z iak naywiększą spokoynością.

Z HISZPANII.

Z Cadix dnia 26. Września.

Oczekiwany tu długo z *Madrytu* Hrabia d' *Estaing*, przybył naostatek do tego Portu dnia dzisieyszego o godzinie 9. z rana; przyimowany ze wszelkiemi, iakie tylko winne są Marszalkowi *Francuskiemu*, honorami. Już był z wizytą u Dona *Cordova*, i u wszystkich wyższey rangi Officierow. Obiad iadł u Konsula *Francuskiego*; po którym wsiadł zaraz na Okręt nazwany *Straszny* od 110. armat, i swoię na nim banderę zawiesił. Coby iednak iego był za cel, ieszcze nie wiadomo; to tylko pewna, iż w krótce uda się na morze, ponieważ cała Flota stoi iuż gotowa do płynienia.

DONIESIENIE z WILNA

Drukarnia J.K. Mci Wileńska rozpoczowszy iuż Kalendarzyk Polityczny na Rok 1781. przy oświadczeniu należytego podziękowania JJ. PP. Regentom *Kancelaryi Ziemskich i Grodzkich, mianowicie zaś* Lidzkim, Brasławskim, Trockim, Upitzkim, Smol: Starodubowskim, Orszańskim, *za uwiadomienie o zaszłych odmianach w ich Powiatach, uprasza innych. JJ. PP.* Regentow *o podobneż uwiadomienie w przeciągu 2. tygodni, inaczey zaś po wydrukowaniu Kalendarzyka obowiązek odpowiadania pokrzywdzonym Urzędnikom niech na siebie przyimą.*

NUM: XLVII.

SUPLEMENT

DO GAZET WILENSKICH

w SOBOTĘ DNIA 18. LISTOPADA ROKU 1780.

Z Warſzawy dnia 8. Liſtopada.

Smutna doſzła tu nowina o śmierci Jmci Xiędza Wacława z *Boguſławic Sierakowſkiego* Arcybiſkupa *Lwowſkiego*, dnia 25. przeſzłego mieſiąca w Roku wieku ſwego 81. z tego świata zeſzłego. Wielki ten ze wſzech miar Biſkup, młode ſwe lata w Szkołach Narodowych przepolerowawſzy, w *Rzymie* przez lat kilka w Prawie Duchownym i Swieckim, oraz w rozmaitych Naukach, zwłaſzcza Kościelnych, pilnie ćwiczył ſię. Powrócił z obcych Kraiow do Oyczyzny, nie z płochemi i ſzkodliwemi nowościami, lecz z gruntowną pożyteczną Nauką, zawſze z Chrześciańſką Cnotą ściśle ſpoioną. Zoſtał w krótce Kanonikiem *Krakowſkim*, potym Kuſtoſzem Koronnym, toż w Roku 1737. (po Konſtantynie *Moſzyńſkim*) Biſkupem *Inflantſkim* Roku 1739. (po Franciſzku *Kobielſkim* na Katedrę *Łucką* przenieſiony) poſtąpił na Biſkupſtwo *Kamienieckie*; a w rok, (po Walentym *Czapſkim*) na *Przemyſkie*, Roku zaś 1759 (gdy Władyſław *Łubieńſki* wywyſzony był na godność *Prymaſowſką*) Arcybiſkupſtwo *Lwow:* otrzymał: będąc dawniey iuż Orderem *Orła-Białego* w Roku 1754. przyozdobionym. Długi przyſzłoby piſać regeſtr Kościołow, Spitalow, i Plebanii, które na różnych Biſkupich Ketedrach przez lat 43 ſiedząc, znacznym wyſtawił koſztem: dwa też Pałace, ieden dla Biſkupow *Przemyſkich*, drugi dla Arcybiſkupow *Lwowſkich*, wielkim nakładem wymurował; a w *Przemyślu*, publiczną pod dozorem podówczas Kapłanow *Societatis JESU* Bibliotekę uſundował. Gdy potym *Lwowſką* iego Archi-Katedrę, Kordon *Auſtryacki* zagarnol, ſława tego Wielkiego Męża, do Dworu Ceſarſkiego rychło doſzła; za którą i ſam oſobiście do *Wiednia* był przywołany. Sześć lat temu, iak tam przybył, i z wielką czcią od Ceſarſtwa Jchmiow

przyięty, oraz tytułem Hrabiego z całą swą *Sierakowskich Ogończykow* Familią ozdobiony został, z przydaniem do rodowitego Herbu paludamentu Hrabiow i dwóch Lwow. Otrzymał od Cesarzowey Jeymci Królowey *Węgierskiey* Krzyż ametystowy brylantami sadzony, pierścień bogaty, i Order *S. Stefana* Krzyża Wielkiego. Tak świetnie na Dworze Cesarskim ozdobiony wyiechawszy z *Wiednia*, nie do swey Stolicy na odbieranie wesołych okrzykow i powinszowania spieszył, lecz na zwyczayną Dyecezyi swoiey Wizytę, którą zawsze sam, przez cały tak długi czas Pasterskiego swego Urzędu zwykł czynić) naprzód udałsię, i po drodze zostaiące Kościoły wizytował i święcił: a że to było w miesiącu Listopadzie, nie mogąc drog złych przebyć Karetą, szedł po błotach i śniegach piechotą! zatym, z zamoczenią nóg, podagra (którą cierpiał) poszła w górę, i ciężkiego a ustawicznego na tych Apostolskich pracach kaszlu nabawiła, który on, w dzień i w nocy naybarziey, przez całe łat sześć aż do śmierci z wielką cierpliwością wytrzymywał. Jeżeli rozstropność ludzka, będzie śmiała przyganić temu Pasterzowi, iż z zbytniey o swe owieczki gorliwości, swoię utracił zdrowie; niech pomni, że Naywyższy Pasterz, za też same owieczki, położył swe życie.

Z ROSSYI.

Z Petersburga dnia 26. Września.

Od czasu ukazaniasię Xiążęcia Jmci *Pruskiego* na Kompaniach publicznych, rozpoczęte u Dworu z tey okoliczności rozmaite rozrywki powszechną tu radość znowu przywróciły. Wielki ten Gość nasz ieździł w przeszły czwartek oglądać fundusz dla Dam godnie urodzonych ustanowiony, gdzie po odprawioney od tychże Dam Komedyi *Francuskiey*, znaydował się tamże na balu. Dzień wczorayszy, iako doroczny urodzenia tegoż Xiążęcia Jmci *Pruskiego*, z wielką także wspaniałością był tu obchodzony. Obiad w *Woronzowskim*, Kolacya zaś w Pałacu W. Xiążęcia Jmci z tey okoliczności była dawana; na którey znayduiąc się oraz Impetatorowa Jymć, dała Xiążęciu Jmci *Pruskiemu* wielce kosztowny i rzadki w futrach prezent.

Wysłany do *Kopenhagi* Kuryer z Ratyfikacyą zawartego między naszym i *Duńskim* Dworem względem oboiętnocśi morskiey Traktatu, nie tylko z temi Ratyfikacyami, ale ieszcze z bogatemi podarunkami, dla Ministrow naszych od Króla Jmci *Duńskiego* przysłanemi, dnia zaonegdayszego tu powrócił.

Xiąże Jmć de *Ligne* Leytnant Feldmarszałek w służbie Cesarza Jmci, w przeszłą Niedzielę miał Audyencyą pożegnania Jmperatorowey Jeymości, która dała mu w prezencie złotą Tabakierę suto brylantami osadzoną z swoim portretem. Odłożył iednak swóy wyiazd do 8. dni, z przyczyny iż chce być przytomnym na tych wspaniałościach, które Dwór nasz ieszcze będzie dawał dla Xiążęcia Jmci *Pruskiego*.

Z ANGLII

Z Londynu 10. Października.

W przeszły piątek Lord Burmistrz J. Pan *Watkin Lewes* z 7. Aldermanami, z 2. Szeryfami i innemi Urzędnikami Miasta naszego, udalisię do Pałacu *St. James* z powinszowaniem szczęśliwego rozwiązania Królowey Jeymci; w ktorym powinszowaniu wyrażasię: iż. gdy cnotliwe i przykładne Królowey Jeymci życie czyni ią nie tylko miłą Królowi Jmci, ale ieszcze przykładem i ozdobą płci swoiey; niech zatym będzie wolno, w teraznieyszych nawet nieszczęśliwych okolicznościach oświadczać Królowi Jmci radość, i razem zapewnić, że ilekolwiek razy domowa J. K. Mci szczęśliwość wzrost bierze, tyle razy nowe ztąd wiernym poddanym czynisię ukontentowanie. Za co Król Jmć dziękuiąc wyraził, iż będzie odbierał zawsze z ukontentowaniem wszelkie oświadczenia wierności i przychylności od Miasta *Londynu*.

Wielka nasza Flota na Morze *Manche* naznaczona, wypłynowszy w przeszłą śrzodę z *Torbay*, dla przeciwnych wiatrow, znowu do tegoż Portu powróciła.

Z Londynu dnia 13. Października.

Dnia zawczorayszego nowo urodzony Królewic, dziewiąty Syn Królewstwa Jchmościow, ochrzczony był przez Biskupa de *Litchfield &. Couventry*, Nauczyciela starszych dwóch Królewicow; któremu nadane iest imie *Alfreda* na pamiątkę iednego tegoż imienia Króla, który w Dzieiach naszych między naywiększemi naszemi Monarchami rachuiesię. Tegoż samego dnia odbierał Król Jmć od licznie zgromadzonego Państwa powinszowania z przyczyny tego zwycięstwa, które *Anglicy* w *Karolinie Południowey* nad *Amerykanami* odnieśli; a Kapitan *Ross*, który tę wesołą przywiozł nowinę, miał honor tego czasu złożyć Królowi Jmci po dziękowanie, za podniesienie sie bie do rangi Maiorowskiey.

Z Londynu dnia 19. Października.

Spodziewano się tu powszechnie, że Hrabia de *Bukinghamshire* przybyły niedawno z *Dublina* będzie zatrzymany na Wicereiowstwie *Irlandyi*; wszakże dnia 1 tego Miesiąca, Król Jmć będą

na ſwey Radzie, mianował na to Doſtoieńſtwo Hrabiego de *Carlisle*, przydawſzy mu za Sekretarza J. P. *Eden* tego ſamego, który iemu przydany był w wiadomey owey Kommiſſyi czynienia Ugody z *Amerykanami*. Urząd pierwſzego Kommiſſarza handlu; który tym ſpoſobem pomieniony Hrabia de *Carlisle* porzuca, podług powſzechnego domyſłu Lord *Grantham* przeſzły w *Hiſzpanii* Poſeł obeymie.

W tych dniach wyſłał Dwór naſz Liſty z Inſtrukcyami do Admirała *Rodney*. Co ſię tycze wyſpy naſzey *Jamaiki* nie mamy ſię teraz czego o nią obawiać. W tych bowiem dniach przybył tu, wyſłany z tamtąd d. 14. Sierpnia pocztarſki Statek z Liſtami do Dworu, w których między innemi wielkiey wagi nowinami, donoſi ſię i to, iż do tey pomienioney Wyſpy przypłynęły cztyry Reymenta pieſze pod Konwoiem 10. okrętow ſzeregowych, nad któremi maią Komendy Vice-Amirałowie *Rowley* i *Walſingham*.

Z Kopenhagi dnia 7. Pazdziernika.

Zaodebranym od Dworu roſkazem, Eſkadra naſza, która dotąd na Morzu *Baltyckim* krążyła, do tego Portu powróciła. Jeden z tey Eſkadry okręt 70. armat noſzący, w nocy z dnia 29. na dzień 30. przeſzłego Mieſiąca przy Wyſpie *Leſſoe* rozbiłſię, w którym oraz przypadku wſzyſcy tego okrętu Ludzie, oprócz 22. zgineli. Nawałność, która ten okręt zatopiła, porozbiiała oraz znaczną liczbę innych Statkow na Morzu *Baltyckim*, iakoż dowiaduiemyſię że niedaleko od tey Wyſpy 9. okrętow zgineło. Weſzło także do Portu naſzego 6. okrętow woiennych *Roſſyiſkich* i dwie Fregaty pod Komendą Contre-Amirała *Cruſe*. Część tych Okrętow należy do tey Eſkadry, która krążyła na Morzu *Pułnocnym*, inne zaś płyną z *Archanioła*.

Z Cadix dnia 19. Września.

Dnia zaonegdayſzego wſzedł do tego Portu Statek ieden od Jmci Pana de *Guichen* dnia 30. Lipca do *Europy* wyſłany. Ten nam donoſi, iż pomienionego dnia i mieſiąca Jmć Pan de *Guichen* ſtał z 28 okrętami wielkiemi przy *Kapie Francuſkim*. Popłynoł on był razem z Eſkadrą Dona de *Solano*; nie tym to iednak było końcem, żeby uderzyli na *Jamaikę*, ale iedynie żeby przeprowadził Eſkadrę *Hiſzpańſką* do *Hawany*; poczym powrócił do pomienionego *Kapu*, i wyſłał zaraz kilka okrętow do *Port au Prince* po zabranie Floty wielkiey Kupieckiey do *Europy* naznaczoney, którą iako bogatemi towarami po większey części naładowaną, a zatym mocney ſtraży potrzebuiącą, będzie muſiał z ſwoią Eſkadrą przeprowadzać; i przeto w 25. naydaley dniach widzieć tu iego ſpodziewamyſię.